

Sociaal veiligheidsplan & pestprotocol

Kindcentrum De Vaart

De Vaart kiest koers

Inhoud

Inleiding	3
Wetgeving.....	4
Beschrijving van onze school.....	5
Onze visie op schoolveiligheid.....	6
Pestprotocol.....	7
Stappenplan pestprotocol.....	8
Wat we van u verwachten	10
Wat u van ons mag verwachten	11
Methode sociale- emotionele vorming	11
HOS (Hulp op en rondom School)	12
Gouden-, zilveren-, en bronzen weken.....	12
Afspraken op school	13
Signalering	13
Signaleringslijsten voor leerkrachten.....	13
Melding.....	14
Interventies.....	14
Het stoppen van de pester	14
De zwijgende middengroep mobiliseren.....	14
Hulp aan het slachtoffer.....	14
Informereren van ouders	15
Vastleggen van afspraken	15
Evaluaties van interventies	15
Externe ondersteuning	15
Vertaling naar de praktijk.....	16
Samenhang andere beleidsdocumenten	17
Toelichting begrippen.....	18

Inleiding

Vanaf augustus 2015 hebben we op schoolniveau te maken met 'Wet veiligheid op school'. De wet heeft als doel dat scholen zich inspannen om pesten tegen te gaan en dat scholen zorgen voor sociale veiligheid. Incidenten zoals ongepast gedrag, pesten, (seksuele) intimidatie, diefstal, discriminatie en agressie worden voorkomen. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden. Dit beleidsplan beschrijft hoe dit op de Vaart gebeurt.

In dit plan staat beschreven op welke wijze De Vaart bovenstaande bepalingen uit de wet vertaald naar het dagelijks handelen. In dit plan zijn alle verplichte zaken vastgelegd, zodat te allen tijde terug te vinden is wat een gebruikelijke handelswijze is van directie, leerkrachten en andere betrokkenen.

Vanwege de raakvlakken met het al bestaande pestprotocol is ervoor gekozen om deze twee te combineren tot dit nieuwe beleidsplan 'Sociaal veiligheidsbeleid & pestprotocol'.

Aan het einde van dit beleidsdocument is een verklaring van begrippen en een lijst met verwijzingen naar beleidsdocumenten die een aanvulling zijn op dit beleidsdocument.

Elise van Weringh
Directie Kindcentrum De Vaart

Wetgeving

In de wet staat dat scholen:

1. Een sociaal veiligheidsbeleid moeten voeren.
2. Een aanspreekpunt moet hebben waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Ook moet iemand het pestbeleid op school coördineren. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet.
3. Een jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving van kinderen uitvoeren, zodat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.

Toelichting punt 1

Van scholen wordt verwacht dat ze alles doen wat nodig is om leerlingen een veilige omgeving te bieden. Dit vraagt van scholen dat ze een actief en doeltreffend veiligheidsbeleid voeren. Monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen geeft daarover meer informatie. Als resultaten daartoe aanleiding geven, kan de school op basis van deze gegevens het beleid aanpassen.

Toelichting punt 2

De anti-pest coördinator kent vier taken:

- Fungeren als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen als belangenbehartiging.
- Het leveren van een actieve bijdrage aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en het organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner en beleidsadviseur op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.

Toelichting punt 3

Aan de monitoring zijn vanuit de wet eisen gesteld. De school moet ervoor zorgen dat de monitor gegevens voor de inspectie toegankelijk zijn en beschikbaar worden gesteld. Het instrument moet:

- betrouwbaar en valide zijn;
- inzicht geven in de ervaring van leerlingen over de sociale en fysieke veiligheid op school;
- inzicht geven of leerlingen te maken hebben met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid;
- inzicht geven hoe het is gesteld met het welbevinden van leerlingen op school;
- gestandaardiseerd, jaarlijks en representatief zijn.

Veranderende omstandigheden of nieuwe inzichten kunnen aanpassingen op de procedures en werkwijzen nodig maken. In ons veiligheidsbeleid zijn verwijzingen opgenomen naar diverse protocollen en beleidsdocumenten. Dit veiligheidsbeleid moet dan ook vooral worden gezien als een raamwerk waarin visie, beleid, procedures en contactgegevens overzichtelijk bij elkaar staan.

NB. Deze wet- en regelgeving geldt voor het onderwijs. Wij zijn een Kindcentrum met zowel opvang als onderwijs. Dit beleid geldt voor iedereen bij ons op het Kindcentrum. Zo werken wij aan een doorgaande lijn van 0 -13 jaar.

Beschrijving van onze school

De Vaart is een Kindcentrum met een open christelijke identiteit. Midden in het dorp Hoogersmilde verzorgen wij het onderwijs en opvang aan circa 70 kinderen, verdeelt over 4 onderwijsgroepen: een kinderopvang, een peuteropvang, en een buitenschoolse opvang. Ons motto is: 'De Vaart kiest koers'. Elke dag staan wij als enthousiast, betrokken en lerend team klaar voor onze kinderen. Samen willen we recht doen aan de totale ontwikkeling van al onze kinderen. Ieder kind wordt uitgedaagd om te groeien en zich te ontwikkelen tot zelfbewuste, sociale en verantwoordelijke mensen die alle kennis hebben om met hun eigen talenten deel te nemen aan onze maatschappij. Dit doen we vanuit onze christelijke levensovertuiging en met de Bijbelse normen en waarden als basis.

Een gedeelde missie en visie geeft houvast om doelgericht koers te varen en is tegelijkertijd een kompas voor ons handelen in de dagelijkse praktijk. Wij kiezen onze koers op basis van de volgende elementen:

Wij koersen op 'samen vol vertrouwen'

Verbinding is er in allerlei vormen en samen met de kinderen ontdekken we hun plek in de wereld. We zijn een kleinschalig Kindcentrum, er is oog voor iedereen. Door groepsdoorbrekende activiteiten stimuleren we de betrokkenheid van kinderen naar elkaar. We organiseren een omgeving waarin er ruimte is voor onze kinderen om samen te spelen en te werken, samen te ontdekken en samen te leren. Onze kracht ligt hierom ook in de samenwerking tussen de driehoek van leerkracht, kind, ouder. Daarnaast zijn we altijd naar buiten gericht en kennen we de juiste weg naar de verschillende instanties met wie wij als school samenwerken. We staan open voor de professionele dialoog. Binnen deze diverse samenwerkingsvormen hebben we oog voor de verschillen die er zijn en behandelen we elkaar met respect en wederzijds vertrouwen.

Wij koersen op 'leren voor het leven'

Door structuur, overzicht en duidelijkheid te bieden op verschillende vlakken bouwen wij samen aan een leer- en ontwikkelgerichte cultuur om al onze kinderen te laten ontwikkelen tot wereldwijze burgers. Dit doen we in het onderwijs met het leerstofjaarklassensysteem. We streven naar 4 combinatiegroepen per schooljaar. Groepsgewijs werken we gericht naar de doelen van het leerjaar toe. Hiervoor hebben we de focus op de basis. We handelen vanuit de gedachte doen wat bewezen effectief is en maken de leerdoelen voor onze kinderen zichtbaar. Zo is voor iedereen duidelijk wat we doen en waar we met elkaar naartoe werken. In onze opvang en kleutergroep wordt de lesstof spelenderwijs, via thema's aangeboden. Dit volgens het 'beredeneerd aanbod'. We streven ernaar alle kinderen uit te laten stromen op een passend onderwijsprofiel.

Een Drents woord voor betrokkenheid is 'Noaberschap'. We hechten er waarde aan dat kinderen betrokken zijn bij de groep, de les en de omgeving. Daarnaast maken we gebruik van onze landelijke ligging om een mix van theorie en leren in de praktijk tot uitvoer te brengen. Hiermee geven we gehoor aan wat onze kinderen nodig hebben om tot ontwikkeling te komen.

Als team zijn wij betrokken bij de kinderen van ons Kindcentrum. Wij zien het als onze taak om de kinderen te helpen in hun ontwikkeling door te werken aan een stevige basis en ze te helpen het beste uit zichzelf te halen. We hebben hoge verwachtingen van onze kinderen en onszelf. We leggen de lat hoog! We gaan voor up-to-date onderwijs dat steeds in ontwikkeling is.

Wij koersen op 'veilig vooruit'

We bieden een veilig pedagogisch klimaat voor kinderen, collega's en ouders. Wij streven ernaar om voor iedereen een omgeving te creëren waar je tot leren en ontwikkelen komt. Een positieve, ontspannen en

veilige sfeer is de basis om tot leren te komen. Dit doen we door te benoemen wat goed gaat naar de kinderen en naar elkaar. We zijn erop gericht elkaar te helpen en te laten groeien, we ondersteunen elkaar met feedback en zijn bereid om van elkaar te leren.

Onze visie op schoolveiligheid

Vanuit onze visie 'Veilig vooruit' vindt het team van De Vaart een goed pedagogisch klimaat op het Kindcentrum belangrijk. Veiligheid speelt hier een belangrijke rol in. Veiligheid is een essentiële voorwaarde om goed te kunnen functioneren op school en om tot ontwikkeling te komen.

Ieder draagt zelf actief bij aan het versterken van deze veiligheid. Dit gebeurt door zichzelf te houden aan de schoolregels en rekening te houden met anderen.

Onder andere via observaties houden wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen bij. Zodra wij merken dat kinderen zich niet veilig en vertrouwd voelen, ondernemen wij in overleg met de ouders, actie. Omdat het gedrag op school en thuis een wisselwerking heeft, verwachten wij van ouders hetzelfde. Als ouders thuis constateren dat de school niet veilig is voor het kind, verwachten we dat u dit met ons bespreekt. Zo geven wij o.a. handen en voeten aan de driehoek van kind-ouder-school.

Als uitgangspunt geldt dat school een plek moet zijn waar rust heerst, waar leerlingen, personeel en ouders zich thuis voelen en veilig weten. Waar alle betrokkenen respectvol, prettig en vriendelijk met elkaar omgaan.

Dat betekent het volgende voor onze leerlingen, ouders en personeel.

Voor leerlingen dat zij:

- niet pesten of gepest worden;
- zichzelf mogen en kunnen zijn;
- weten dat geweld, (seksuele) intimidatie, pesten en discriminatie niet getolereerd;
- bij iemand terecht kunnen als er problemen zijn;
- serieus genomen worden door personeelsleden en overige medewerkers;
- op de hoogte zijn van de duidelijke afspraken over dit alles.

Voor ouders/verzorgers dat zij:

- erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen graag naar school gaan;
- weten dat een prettige omgang wordt bevorderd;
- weten dat geweld, (seksuele) intimidatie, pesten en discriminatie niet getolereerd;
- een open oor kunnen vinden voor problemen;
- weten dat signalen worden opgepakt en problemen aangepakt;
- serieus genomen worden door personeelsleden en overige medewerkers;
- weten dat er duidelijke afspraken over dit alles zijn, vastgelegd in protocollen rondom schoolklimaat en veiligheid.

Voor personeel en andere medewerkers dat zij:

- met respect bejegend worden door leerlingen, ouders/verzorgers en collega's,
- betrokken worden bij het scheppen van een goede werksfeer;
- weten dat geweld, (seksuele) intimidatie, pesten en discriminatie niet getolereerd;
- ergens terecht kunnen met signalen;
- weten dat signalen worden opgepakt en problemen worden aangepakt;
- duidelijkheid hebben over wat er gebeurt bij calamiteiten;
- weten dat er duidelijke afspraken over dit alles zijn, vastgelegd in protocollen rondom schoolklimaat en veiligheid.

Pestprotocol

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische- en/of fysieke mishandeling door een kind of een groep kinderen van een kind dat niet in staat is zichzelf te verdedigen.

Bij pesten speelt het volgende:

- Het is systematisch;
- Er is sprake van ongelijk verdeelde macht;
- Psychische en fysieke schade;
- De kinderen zijn niet weerbaar.

Definitie van plagen

- Er is sprake van een incident;
- Bijna of geheel gelijke macht;
- Geen blijvende schade;
- Wel voldoende weerbaar.

Hoe kinderen pesten

Met woorden:

- Vernederen: Hou jij onze handschoenen maar even vast, dat is toch het enige dat jij kunt;
- Schelden: Viezerik, vuurtoren, schele;
- Dreigen: Je vertelt het niet aan de meester, want dan pakken we je straks;
- Belachelijk maken, uitlachen;
- Kinderen niet bij hun eigen naam noemen maar altijd bij een bijnaam;
- Gemene briefjes schrijven.

Lichamelijk:

- Trekken aan kleding, duwen, sjorren;
- Schoppen en slaan;
- Krabben, bijten en haren trekken;
- Met wapens: messen, stokken.

Door achtervolging enz.:

- Achterna lopen, opjagen;
- In de val laten lopen, klem zetten;
- Opsluiten.

Door uitsluiting:

- Doodzwijgen: niet reageren op wat het kind doet of zegt, niet tegen hem/haar praten;
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Door stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van kledingstukken en andere spullen.
- Beschadigen van spullen: kliederen op boeken, schoppen en gooien met een schooltas, banden lek steken.

Door afpersing:

- Dwingen om geld of spullen af te geven.
- Dwingen om iets voor de pester(s) te doen: geld of snoep meenemen, een klus opknappen.

Stappenplan pestprotocol

Iedere melding en/of signalering van pestgedrag wordt serieus genomen. Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij er eerst zelf (en samen) uit te komen. Op het moment dat een leerling er niet uitkomt legt hij/zij dit voor aan de leerkracht. Op het moment er een melding wordt gemaakt van pestgedrag of de leerkracht signaleert pestgedrag, worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1 Individueel gesprek

De leerkracht heeft een individueel gesprek met de betrokken leerlingen. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. De leerkracht stelt hierbij de IB'er op de hoogte.

Als eerste worden de ouders op de hoogte gesteld en vervolgens de betrokken partijen zoals BSO en het team. Leerkracht zal nauwkeurig observeren en registreren in het digitaal leerlingvolgsysteem (Parnassys).

Stap 2 Gezamenlijk gesprek

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de betrokken leerlingen. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere leerlingen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er vindt op korte termijn een eerste evaluatie plaats met de kinderen over de gemaakte afspraken. Er wordt terugkoppeling naar de ouders gedaan. Leerkracht zal nauwkeurig observeren en registreren in het digitaal leerlingvolgsysteem (Parnassys).

Stap 3 Wanneer het pestgedrag niet stopt

Wanneer blijkt dat er signalen zijn dat de situatie niet is verbeterd wordt er in samenspraak met de IB'er een (groeps)plan gemaakt. De betrokken ouders zullen op de hoogte gesteld worden van dit plan. Dit plan wordt voor een nader te bepalen periode opgesteld en geëvalueerd. Dit plan wordt met de IB'er geëvalueerd en betrokken ouders worden geïnformeerd. Wanneer de doelen zijn behaald wordt het plan afgesloten. Wanneer de gestelde doelen niet zijn behaald, volgt stap 4.

Stap 4 Wanneer doelen niet zijn behaald

Wanneer de doelen van het groepsplan niet zijn behaald, zijn de volgende 2 stappen mogelijk:

1. Doelen bijstellen, opnieuw stap 3 volgen.
2. Groot overleg: aanwezig IB'er, directie en betreffende leerkracht(en).

Wanneer een individueel traject nodig is, wordt de betreffende leerling besproken in het HOS/ZAT of ondersteuningsteam (OT CKC Drenthe).

Tijdens dit overleg wordt gekeken welk traject op dat moment het meest geschikt is. Er wordt een terugkoppeling naar de ouders gedaan. Alle afspraken worden geregistreerd in Parnassys.

Wat kunt u doen als ouder/opvoeder

Het belangrijkste advies aan alle ouders is, om, wanneer uw kind vertelt dat het wordt gepest, te vragen wie het doet, wat zij doen en waar zij het doen. Geeft u deze informatie alstublieft door aan de groepsleerkracht en/of intern begeleider en/of directie, waarna de school het vastgestelde protocol toepast.

Uw kind is SLACHTOFFER, hij/zij wordt gepest:

- Steun uw kind, luister naar zijn/haar verhaal, leg de schuld niet bij uw kind.
- Bespreek met uw kind de stappen die u gaat ondernemen, zoals het bespreken met de leerkracht of iemand anders. Mocht uw kind dit lastig vinden, probeer uw kind dan te overtuigen dat het bespreken belangrijk is.
- Houd een logboek bij met daarin wie wanneer pest, hoe enz. Zo krijgt u een duidelijk beeld van de situatie.
- Zoek samen naar manieren om op het gepest te reageren.
- Zoek vrienden, hobby's waar uw kind zich wel goed voelt. Dat kan uw kind het nodige zelfvertrouwen geven.

Uw kind is een PESTER, het pest anderen:

- Ga na wat er precies gebeurt. Praat met uw kind, zijn leraar, trainer, vrienden...
- Leg het verschil uit tussen plagen (onschuldig en kort) en pesten (hard en om te kwetsen)
- Zeg duidelijk dat pesten niet kan. Vraag uw kind om onmiddellijk te stoppen.
- Wijs op het verdriet dat het pesten veroorzaakt. Probeer de gevoelens van het slachtoffer te verwoorden. Zo vergroot u het inlevingsvermogen van uw kind.
- Geef uw kind kansen om het goed te maken met de leerling die gepest wordt.

Uw kind is een OMSTANDER, een meeloper, het kijkt toe?

- Vraag wat er precies gebeurt (in de klas en na schooltijd).
- Stimuleer uw kind om de leerkracht zelf op de hoogte te brengen. Maak een verschil tussen 'klikken' en 'melden'. 'Klikken' doe je omdat je wil dat iemand een straf krijgt. 'Melden' omdat je wil dat iets ophoudt.
- Bespreek de stappen die u eventueel wilt ondernemen, bijvoorbeeld aan de leerkracht vertellen. Mocht uw kind dit lastig vinden, probeer uw kind dan te overtuigen dat het bespreken belangrijk is.
- Maak uw kind duidelijk dat het gepest moet stoppen. Bedenk samen oplossingen. Steun uw kind om iets te ondernemen.

Voor meer informatie over pesten, kijk op <https://www.stoppestennu.nl>.

Wat we van u verwachten

Om adequaat in te kunnen grijpen op pestgedrag zijn korte lijntjes en directe open communicatie tussen ouders en team essentieel. We willen dat kinderen zich prettig en veilig op school voelen. De korte lijntjes stimuleren we door onder andere vier vooraf geplande oudergesprekken per jaar, of tijd te maken voor een gesprek op een moment dat dit nodig is. Voor schooltijd zijn wij als team zichtbaar totdat we de kinderen meenemen naar het klaslokaal. Na schooltijd lopen wij met de kinderen mee naar buiten. Dit zijn momenten om even kort contact met elkaar te hebben.

We vinden het belangrijk dat, als er iets is, u dit ook aan ons meldt. Dit doen we bij voorkeur op school en niet via telefoon, Social schools of mail. Dit om de situatie goed met elkaar te kunnen bespreken. De eerste lijn in zulke situaties is altijd de groepsleerkracht van uw kind. In de komende hoofdstukken kunt u lezen dat u ook altijd betrokken wordt als er een actie uitgevoerd wordt. Als u het gevoel heeft dat u niet gehoord wordt, dan kunt u bij de directeur terecht om samen naar een oplossing te zoeken.

In het woord 'samen' ligt ook de kern van de oplossing. Pesten is niet uitsluitend iets van school of thuis. Als we samen alert zijn en ons inzetten voor een goede sfeer dan zijn de verdere stappen in dit plan overbodig.

Wat u van ons mag verwachten

Zoals genoemd willen we door middel van een goed pedagogisch klimaat pesten voorkomen. We willen hierin preventief werken en proactief zijn. Dit doen we op de volgende manier.

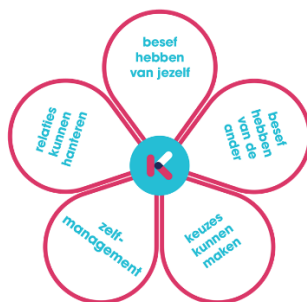
Methodesociale- emotionele vorming

Wij werken met een methode voor de sociale- en emotionele vorming. Door het inzetten van een methode werken we structureel aan een goed pedagogisch klimaat. Dit doen wij vanaf 2024 met de methode Kwink.

Kwink ondersteunt ons door middel van inzet van de methode met het volgende:

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten;
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak;
- Zorgt voor een sociaal veilige groep;
- Verhoogt de leeropbrengsten;
- Werkt met vijf bewezen gedragscompetenties;
- Voldoet aan de Wet Sociale Veiligheid

De vijf bewezen gedragscompetenties zijn:

Naast het werken aan een goed pedagogisch klimaat werken we simultaan aan burgerschap en mediawijsheid. Deze combinatie zorgt ervoor dat wij dekkend en geïntegreerd aanbod hebben op dit gebied.

HOS (Hulp op en rondom School)

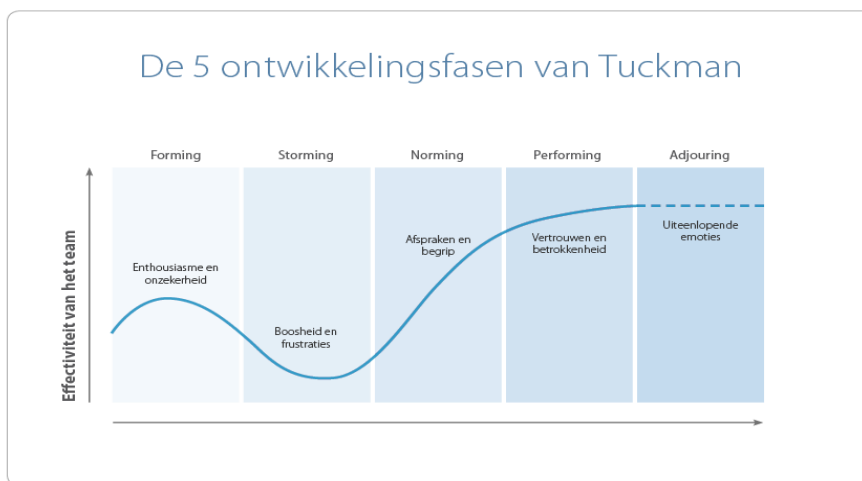
Sinds 2024 nemen wij deel aan het programma HOS (Hulp op en om school). Door middel van HOS willen wij school op een laagdrempelige manier verbinden met de leefomgeving van onze leerlingen. Hierbij valt te denken aan druk gedrag in de klas, scheidingsproblemen thuis, pesten op school en faalangst. Dit zijn allemaal bekende thema's die zorgen veroorzaken bij ouders en tegelijk ook effect kunnen hebben op de leerlingen in de klas en de werklust bij leerkrachten. Gezamenlijk als school en vanuit het domein jeugdhulp en onderwijs gaan wij een veranderproces aan als het gaat om normalisatie en preventie. Door vroeg erbij te zijn, kunnen wij erger voorkomen.

Ons doel is dat elk kind mee kan doen, vanuit een lerend perspectief en kansengelijkheid.

Via de gemeente is Maryska Kremer aan onze locatie verbonden. In overleg met de IB'er zet zij in op vroegtijdige en laagdrempelige hulp op het sociale vlak. Hierbij werken wij wederom met de driehoek kind-ouder-school.

Gouden-, zilveren-, en bronzen weken

Naast de reguliere momenten waarop wij werken aan een goed pedagogisch klimaat, zetten wij ook in op de gouden weken (start van het schooljaar), de zilveren weken (na de kerstvakantie) en bronzen weken (afsluiten van het schooljaar). Tijdens deze periodes hebben wij de focus op groepsvormende activiteiten enerzijds en op ouderbetrokkenheid anderzijds. We streven naar groepen die zelf kiezen voor positieve normen en waar in een veilige structuur gewerkt kan worden aan leren van en met elkaar. De basis hiervoor ligt bij de theorie van Tuckman.

Afspraken op school

We onderscheiden drie soorten afspraken op school.

Schoolafspraken: Deze gelden voor iedereen. Deze zijn nodig om de organisatie als geheel goed draaiende te houden.

Organisatie-afspraken: Deze gelden binnen de groep. Zo doen we dit, zo doen we dat, daar mag je zelf aankomen, dat is voor juf enz.

Maar in het kader van pesten zijn vooral de volgende belangrijk:

Omgangsafspraken: Aan het begin van het jaar stelt de leerkrachten, in de gouden weken, samen met de groep de groepsafspraken vast.

Regels die van bovenaf door een leerkracht worden opgedragen worden minder gauw de regels van de leerlingen zelf, dan regels die ze zelf bedacht hebben samen met de leerkracht.

- Duidelijke regels bieden veiligheid;
- Groepsregels vaak herhalen! Daar vaak een beroep op doen;
- Regels zoveel mogelijk positief formuleren;
- Om jezelf ook aan de afgesproken regels te kunnen houden (consequent zijn) kun je beter het aantal regels beperkt houden.

De school-, en organisatie-afspraken worden weggezet in de kwaliteitskaart 'Afspraken en routines De Vaart'. Deze is in ontwikkeling.

Signalering

Om pesten effectief aan te kunnen pakken is signalering essentieel. Deze signalering kan gebeuren door een (groeps)leerkracht die problematisch gedrag observeert. Het kan ook zijn dat door een andere betrokkene, zoals een medeleerling of ouder, zaken worden gemeld. Dit kan zowel bij de groepsleerkracht als bij anderen. Een melding kan eventueel ook gedaan worden bij de contactpersoon van school (zie onze Kindcentrumgids). Om adequaat te kunnen handelen is het essentieel dat de leerkracht van het slachtoffer spoedig op de hoogte wordt gebracht.

Signaleringslijsten voor leerkrachten

Waaraan herken je een kind dat gepest wordt:

- Het kind gaat niet graag naar school
- Schoolresultaten worden steeds slechter
- Het kind speelt niet graag buiten
- Bij het naar huis gaan blijft het kind in het lokaal hangen, of het gaat er juist als een speer vandoor
- Klachten over hoofdpijn, buikpijn
- De ouders merken dat het kind steeds minder durft en vaak bang is
- Het kind kan zich steeds slechter concentreren
- Sombor, futloos of teruggetrokken gedrag
- Het kind geeft zelf aan dat het gepest wordt
- Faalangstig gedrag

- Vaak absent
- Alleen zijn, niet gekozen worden in de rij, bij gym
- Informatie van andere kinderen
- Agressief gedrag

Melding

Iedere signalering/melding wordt door de groepsleerkracht serieus genomen. Allereerst dient duidelijk te worden op welke wijze het pesten plaats vindt. Verdere oriëntatie hierop is vaak nodig. Dit doet de leerkracht in overleg met de kwaliteitscoördinator (Sita Wortelboer). Ook andere leerkrachten kunnen hierbij betrokken worden.-

Als het een situatie betreft waarbij het gaat om leerlingen van de eigen school wordt gekeken welke acties direct nodig zijn om het slachtoffer te beschermen. Je kunt hierbij denken aan:

- Andere plek in de klas
- Afspraken over de pauzes
- Aanpassing van groepssamenstelling bij opdrachten.

In deze situaties worden ook de overige teamleden geïnformeerd zodat iedereen op de hoogte is. Als de situatie in kaart is gebracht kan overgegaan worden tot de juiste interventies.

Interventies

Interventies zijn gericht op alle betrokkenen bij het pesten en zijn daarom te verdelen in de volgende aandachtspunten.

Het stoppen van de pester

Bijvoorbeeld door:

- Gesprek over bewustwording en de oorzaak waarom er gepest wordt
- Excuusbrief schrijven
- Boekje laten lezen over pesten en daar een verslag over laten maken
- SOVA-training
- Pester na schooltijd vasthouden zodat de gepeste veilig naar huis kan
- Benoemen waarom pesten zo erg is.

De zwijgende middengroep mobiliseren

Bijvoorbeeld door:

- Door een actuele les.
- Door een kringgesprek of een klassengesprek.
- Laat kinderen vertellen wie er wat gezien heeft, de zwijgende middengroep moet een sprekende middengroep worden. Het is wel belangrijk dat het kind dat gepest wordt weet dat dit gebeurt, zodat het zich niet ongemakkelijk voelt.
- Eventueel uitspelen (=ervaren)
- Hernieuwde aandacht voor de regels.
- Uitslag vragenlijst Vensters – Sociale veiligheids monitor

Hulp aan het slachtoffer

Bijvoorbeeld door:

- Het kind niet in de klas extra aandacht geven.
- Regelmatig gesprekjes 1 op 1

- Een geheimschrift aanleggen.
- Ze moeten merken dat er iets aan gedaan wordt.
- Groepsproces goed begeleiden

Informereren van ouders

- Het is belangrijk dat ouders weten wat er op school speelt.
- Het organiseren van een ouderavond waarin gezamenlijk wordt nagedacht over het oplossen van de ontstane situatie en waar afspraken kunnen worden gemaakt.

Vastleggen van afspraken

Op het moment dat er een melding gedaan wordt is het belangrijk dat het proces goed gevolgd wordt en dat terug gekeken kan worden op de stappen die gezet zijn. Daarom wordt iedere stap vastgelegd in het leerlingdossier in Parnassys.

Evaluaties van interventies

De vastgelegde activiteiten en afspraken worden geëvalueerd met de betrokkenen en binnen het schoolteam. Indien nodig worden vervolgspraken en nieuwe maatregelen besproken en gepland, vooral wanneer gedragsverandering niet voldoende heeft plaatsgevonden. In dit laatste geval wordt een vervolgtraject ingezet.

Externe ondersteuning

Er zijn situaties waarin we preventief contact hebben met externe organisaties die ons kunnen ondersteunen. Het Sociaal Team Midden Drenthe is hierin soms een eerste schakel. Niet alleen school, maar juist ook ouders kunnen hier terecht voor allerlei ondersteuning op persoonlijk gebied of op gebied van opvoeden

Vertaling naar de praktijk

Om uitvoering te geven aan de 'Wet veiligheid op school' hebben wij afspraken gemaakt over de toepassing in de praktijk. Belangrijk hierin is het tijdig signaleren en indien nodig, gericht optreden. Met elkaar houden wij ons aan de gemaakte afspraken en protocollen. Concreet betekent dit het volgende:

- Tijdens elke start van het nieuwe schooljaar staat de kwaliteitskaart 'Afspraken en routines' centraal.
- In ons lesaanbod schenken wij structureel aandacht aan de **sociale vaardigheden**. Hierbij zijn diverse hulpmiddelen waaronder de methode 'Kwink'.
- We starten en eindigen bijna iedere schooldag in een basisgroep. Binnen deze groep is er tijd en ruimte voor gesprek en het lesaanbod zoals beschreven in het punt hierboven.
- Eens in de twee jaar wordt er een tevredenheidsonderzoek onder ouders afgenomen. Ouders worden bevraagd over het onderwijs en de werkomstandigheden op onze school, waarbij ook aspecten ten aanzien van veiligheid meegenomen worden. De resultaten worden besproken met het team en de medezeggenschapsraad. De input hiervan wordt gebruikt voor het schoolplan en de managementrapportages.
- Eens in de twee jaar wordt onder leerlingen en leerkrachten een tevredenheidsonderzoek afgenomen. Leerlingen en leerkrachten worden bevraagd over het onderwijs en de werkomstandigheden op onze school, waarbij ook aspecten ten aanzien van veiligheid meegenomen worden. De resultaten worden besproken met het team, de leerlingen en de medezeggenschapsraad en wordt gebruikt voor het schoolplan en managementrapportages.
- Op onze school wordt pesten niet getolereerd. Het beleid van de school is gericht op het voorkomen van pestgedrag. Wanneer kinderen of ouders melding maken van (mogelijk) pestgedrag, nemen wij dit altijd serieus en gaan in gesprek met de betrokkenen. Ouders ontvangen altijd een terugkoppeling. Wanneer blijkt dat er meer aan de hand is, wordt door ons het **pestprotocol** gehanteerd en/of schakelen wij een extern deskundige in om ons te ondersteunen.
- Tijdens de pauze zijn leerkrachten, in de vorm van **pleinwacht**, zichtbaar op het speelplein aanwezig. Hierdoor is er toezicht en is altijd een aanspreekpunt voor kinderen beschikbaar.
- In groep 6 t/m 8 wordt, minimaal een keer per jaar Vensters afgenomen voor de monitoring sociale veiligheid. Dit jaar is deze voor het eerst ingezet naast de afname van 'Hart en Handen' van IEP. Ook deze is voor het eerst afgenomen. Van Vensters wordt/is een analyse gemaakt. 'Hart en Handen' wordt tijdens de groepsbespreking meegenomen. (Zie hiervoor kwaliteitskaart Zicht op ontwikkeling.)
- De opbrengsten besproken tijdens een teamvergadering rondom leerlingenzorg. We vinden het belangrijk dat iedereen binnen het team op de hoogte is en kiezen daarom voor deze constructie.

- Regelmatig komt het voor dat de kinderen vanuit school met auto's van ouders en/of leerkrachten worden vervoerd. Dit kan voor een excursie of een uitstapje zijn. Voor vertrek worden altijd de nodige zaken besproken en gecontroleerd. Deze afspraken en regels zijn vastgelegd in ons **vervoersprotocol**. Dit protocol op te vragen bij de directie van de school.
- Voor de fysieke veiligheid hebben wij personeelsleden opgeleid tot **bedrijfshulpverlener** (BHV'er). Deze BHV'ers verlenen hulp bij calamiteiten en worden regelmatig bijgeschoold. Onderdeel van de bedrijfshulpverlening is ons **ontruimingsplan**. Het daadwerkelijk ontruimen van het gebouw wordt ieder jaar geoefend.
- Het bieden van een veilige omgeving voor onze leerlingen en personeel vraagt meer dan alleen papieren plannen en protocollen. Dit vraagt om een proactieve houding, om een constante vinger aan de pols. Als wij weten wat er speelt, kunnen we knelpunten signaleren en het beleid hierop aanpassen. Een belangrijk instrument hiervoor is de **registratie van incidenten**. In deze registratie leggen wij gevallen van pestgedrag en/of lichamelijk letsel vast. Dit doen wij middels een digital registratieformulier. De formulieren worden door de kwaliteitcoördinator en groepsleerkrachten besproken. Mocht het nodig zijn dat wordt de directie hierbij betrokken. Indien nodig volgen er interventies op school-, groep-, of leerlingniveau.
- Voorwaarden voor een goede incidentenregistratie is goede communicatie (wie, wat en waar en wanneer melden), centrale registratie en analyse van de gegevens. Deze voorwaarden vallen onder de verantwoordelijkheid van onze **anti-pest coördinator**, Sita Wortelboer.

Samenhang andere beleidsdocumenten

Binnen onze school en onze stichting CKC Drenthe zijn meerdere beleidsdocumenten vastgesteld, die een relatie hebben met ons veiligheidsbeleid. Voor de volledigheid is hieronder een overzicht van deze documenten opgenomen. Genoemde documenten zijn door ouders op te vragen bij de directie.

<i>Naam document</i>	<i>Te vinden voor medewerker op</i>
Privacy reglement leerlinggegevens - 2018	Teams – CKC professionals – CKC Bieb – AVG
Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld – 2018	Teams – CKC professionals – CKC Bieb
Rouwprotocol (kinderen en ouders / medewerkers) – 2018	Teams – CKC professionals – CKC Bieb
Klachtenregeling – 2022	Teams – CKC professionals – CKC Bieb Website CKC Drenthe Website CKC De Vaart
Veiligheidsplan – 2018	Teams – CKC professionals – CKC Bieb
Klokkenluidersregeling – 2020	Teams – CKC professionals – CKC Bieb

Toelichting begrippen

In de 'Wet veiligheid op school' worden een aantal begrippen genoemd. Hieronder lichten wij deze begrippen verder toe:

Een school is veilig als de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen worden aangetast.

Fysieke veiligheid:

Aantasting van de lichamelijke integriteit, bijvoorbeeld door het toebrengen van lichamelijke pijn of letsel; denk bijvoorbeeld aan geweld in de vorm van slaan, schoppen etc.

Sociale veiligheid:

Aantasting van de integriteit in het intermenselijk verkeer, bijvoorbeeld door uitschelden, belachelijk maken, achterstelling en discriminatie, vernedering, buitensluiten etc.

Psychische veiligheid:

Aantasting van de geestelijke gezondheid, zoals door het uitoefenen van ongeoorloofde druk en bedreiging, manipulatie etc.

Pesten:

Herhaald ongewenst gedrag waartegen iemand zich niet kan verdedigen en wat in allerlei vormen voorkomt. Van kleinerende opmerkingen tot openlijke kritiek en intimidatie. Van flauwe grappen tot fysiek geweld. Van roddelen tot isolatie en cyberpesten.

Intimidatie:

Iemand's gedrag beïnvloeden door hem angst aan te jagen door te dreigen met negatieve gevolgen. Dit kan lichamelijk geweld betreffen, maar kan ook (non-) verbaal plaatsvinden door het maken van opmerkingen, gebaren en handelingen die het slachtoffer als ongewenst ervaart. Het betreft seksuele intimidatie als de gedragingen, opmerkingen of handeling een seksueel karakter hebben.

Discriminatie:

Er is sprake van discriminatie als leerlingen anders worden behandeld dan anderen op grond van hun afkomst, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, handicap of chronische aandoening, politieke gezindheid, arbeidsrelatie, arbeidscontract, burgerlijke staat, nationaliteit, godsdienst of levensbeschouwing.

Agressie en geweld:

Hier geldt grofweg een onderverdeling in drie vormen:

- Verbale agressie: uitschelden, schreeuwen of zeer fel in discussie gaan
- Fysieke agressie: schoppen, duwen, slaan, spugen, bijten, vernielen
- Psychische agressie: iemand verbaal of schriftelijk bedreigen, intimideren, chanteren of vernederen, (cyber)pesten.